Raadsvoorstel

Datum vergadering : 29-10-2026 Agendapunt : P5
Zaaknummer : 2026-071348
Programma : Wonen & Werken
Portefeuillehouder : F. Hoekstra
Commissie : Wonen & Werken

Bijlagen

- Bijlage 1 - Voorlopig ontwerp van herinrichting Wilhelminakade
- Bijlage 2 - Financiële bijlage over herinrichting Wilhelminakade (GEHEIM)
- Bijlage 3 - Verkeerskundige analyse Amsteldijk-Noord
- Bijlage 4 - Planning op hoofdlijnen van de herinrichting Wilhelminakade
- Bijlage 5 - Participatieverslag over herinrichting Wilhelminakade

Samenvatting

Het college stelt de raad voor om in te stemmen met het voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de Wilhelminakade en de omgeving van de Thamerkerk (bijlage 1), en hiervoor het benodigde krediet beschikbaar te stellen. De aanleiding voor het project is de noodzakelijke ophoging van de waterkering langs de Amstel, gecombineerd met de definitieve inrichting van de openbare ruimte rondom bestaande en nieuwe woningbouw. Tegelijkertijd wordt ingezet op het versterken van de recreatieve en parkachtige functie van het gebied. Het ontwerp omvat onder meer de dijkversterking, extra vergroening, de invoering van eenrichtingsverkeer op een deel van de Amsteldijk-Noord, de definitieve aanleg van de weg langs de nieuwe appartementengebouwen tegenover de Thamerkerk en een kwaliteitsimpuls voor de omgeving van de Thamerkerk en de begraafplaats. Het plan is tot stand gekomen via een uitgebreid participatietraject met omwonenden, ondernemers en andere belanghebbenden. Reacties uit de omgeving hebben geleid tot diverse aanpassingen in het ontwerp. Na vaststelling van het krediet wordt het ontwerp verder uitgewerkt tot een definitief en technisch ontwerp, waarna de uitvoering naar verwachting in 2027 kan starten en voor 2028 is afgerond.

Het college van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor:

1. in te stemmen met het voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de Wilhelminakade en de omgeving van de Thamerkerk, zoals opgenomen in bijlage 1.
2. In te stemmen met de besluitpunten van financiële aard die zijn opgenomen in bijlage 2.
3. de financiële gevolgen te verwerken in de begroting vanaf 2026 en verder.

Overwegingen

De herinrichting van de Wilhelminakade (het gebied tussen het Piet de Kruijff viaduct met de tramlijn tot aan de Thamerkerk, met een stukje Amsteldijk-noord tot aan de De Visserlaan) komt voort uit een aantal ontwikkelingen en opgaven die in dit gebied samenkomen. Allereerst moet de waterkering langs de Amstel worden versterkt en opgehoogd om ook in de toekomst te blijven voldoen aan de eisen voor waterveiligheid.

Daarnaast worden naast de twee reeds gerealiseerde appartementengebouwen aan de Wilhelminakade ook twee nieuwe appartementengebouwen gerealiseerd. Voor deze ontwikkeling en de bestaande appartementengebouwen (Regent en Stadhouder) dient de openbare ruimte definitief te worden ingericht, waaronder de aanleg van de weg (Wilhelminakade en een deel van de J.A. van Seumerenlaan) langs de nieuwe bebouwing. De definitieve aanleg van deze weg valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente (afspraak uit exploitatieovereenkomst met BPD d.d. 8 april 2011).

Tegelijkertijd maakt het gebied onderdeel uit van de groene en recreatieve verbinding tussen de Amstel en de Westeinderplassen (Groene Recreatieve Verbindingszone 2022) en vormt het een onderdeel binnen het groenblauwe raamwerk van de gemeente (omgevingsvisie Uithoorn 2040) en is het in het masterplan van het Dorpcentrum (2009) al aangemerkt als parkzone. Bovendien is de omgeving van het gebied de afgelopen jaren sterk veranderd. Zo is de Vinckebuurt gerealiseerd, heeft de Thamerkerk een nieuwe functie gekregen, is een jachthaven aangelegd en is de Uithoornlijn in gebruik genomen. De Wilhelminakade verbindt deze verschillende ontwikkelingen in en rond het dorpscentrum met elkaar. Bij ontwikkeling van de Amstelzone zal het ook fungeren als een verbinding tussen het dorpscentrum en de Amstelzone.

Door de noodzakelijke dijkverhoging, de definitieve inrichting van de openbare ruimte rondom de nieuwbouw en de ambities voor een groen, aantrekkelijk en parkachtig gebied te combineren, ontstaat een kans om werkzaamheden integraal uit te voeren en het gebied toekomstbestendig in te richten.

Figuur 1. Ambitiebeeld uit het beleidsstuk Groene Recreatieve Verbindingszone (2022). Wilhelminakade is rood omcirkeld.

Het ontwerp
Het voorliggende ontwerp (bijlage 1) voor herinrichting bestaat (op hoofdlijnen) uit de volgende onderdelen:

1. *Dijkversterking*

De Wilhelminakade maakt onderdeel uit van een regionale waterkering. Om ook in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de eisen voor waterveiligheid, wordt de dijk verhoogd. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt gecombineerd met de herinrichting van de openbare ruimte, zodat werkzaamheden efficiënt kunnen worden uitgevoerd en de omgeving minder overlast ervaart door verschillende werkzaamheden. De dijkverhoging draagt bij aan de bescherming van het achterliggende gebied tegen hoog water en zorgt ervoor dat de waterkering toekomstbestendig blijft. Bij de uitwerking van het ontwerp wordt rekening gehouden met zowel de eisen van het waterschap als de gewenste ruimtelijke kwaliteit van de Wilhelminakade, zodat een veilige, aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte ontstaat.

De twee huidige kunstwerken die in de invloedsfeer van de dijk liggen (langs het water) zullen tijdelijk worden verwijderd, zodat de dijk kan worden opgehoogd. Zodra de dijk op beoogde hoogte ligt worden de kunstwerken weer teruggeplaatst.

2. *Vergroening*

Een belangrijk uitgangspunt van de herinrichting van de Wilhelminakade is het versterken van het groene parkachtige karakter van het gebied. Met het ontwerp wordt ingezet op een aantrekkelijkere, klimaatbestendige en biodiverse openbare ruimte door de toevoeging van nieuwe bomen, heesters en andere beplanting. Ook worden parkeerplaatsen waar mogelijk groen ingepast met heesters en plantvakken, waardoor het verharde karakter van de openbare ruimte wordt verzacht en de landschappelijke kwaliteit van het gebied toeneemt.

Helaas kunnen niet alle bestaande bomen worden behouden. Uit onderzoek van het waterschap is gebleken dat vijf bomen niet voldoen aan de veiligheidseisen die gelden voor de dijk. Deze bomen bevinden zich op of nabij de kruin van de waterkering en vormen volgens het waterschap een onaanvaardbaar risico voor de waterveiligheid. Om die reden moeten deze bomen worden verwijderd. Binnen het ontwerp wordt dit gecompenseerd door nieuwe aanplant en een kwalitatieve vergroening van het gebied, zodat de groene uitstraling van de Wilhelminakade behouden blijft en waar mogelijk wordt versterkt.

3. *Invoering van éénrichtingsverkeer (op het deel van de Amsteldijk-Noord tussen de De Visserlaan en de Wilhelminakade)*

Om de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte verder te verbeteren, wordt op het gedeelte van de Amsteldijk-Noord tussen de De Visserlaan en de Wilhelminakade éénrichtingsverkeer ingevoerd. Hierdoor neemt de hoeveelheid gemotoriseerd verkeer af en ontstaat een rustiger en veiliger verkeersbeeld voor voetgangers en fietsers. Dit deel van de weg wordt aangebracht in halfverharding, zodat er een parkachtige, en groene structuur rondom de Thamerkerk wordt gecreëerd. Vanwege de lage verkeersintensiteiten op dit deel van de weg is dit mogelijk. Daarnaast maakt invoering van éénrichtingsverkeer het mogelijk de rijbaan smaller vorm te geven, waardoor meer ruimte ontstaat voor groen en een kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte. De bereikbaarheid van de aanliggende woningen, bedrijven en voorzieningen blijft gewaarborgd.

4. *Definitief aanleggen van de weg voorlangs één bestaand appartementengebouw en de nieuwe appartementengebouwen tegenover de Thamerkerk*.

Als onderdeel van de herinrichting wordt de weg voorlangs één bestaand appartementengebouw (Stadhouder/Regentes) en de twee nieuwe appartementengebouwen tegenover de Thamerkerk definitief aangelegd. De tijdelijke inrichting maakt plaats voor een duurzame en hoogwaardige inrichting die aansluit op de nieuwe verkeersstructuur en de kwaliteit van de openbare ruimte langs de Wilhelminakade. Hierbij wordt de weg ingericht als onderdeel van de 30 km-zone, waarmee een veilige en overzichtelijke verkeerssituatie ontstaat voor bewoners,

bezoekers, voetgangers en fietsers. De bocht komt iets oostelijker te liggen dan in de huidige situatie waardoor er extra groene ruimte tussen de weg en de waterkant ontstaat.

Op de kruising Wilhelminakade-Burgemeester Brautigamlaan-J.A. van Seumerenlaan is een verhoogd kruisingsplateau ontworpen om het gemotoriseerde verkeer dat aankomt vanaf de Wilhelminakade te remmen. Het verkeer vanaf de J.A. Van Seumerenlaan wordt al deels afgeremd door de bocht vanaf de van Seumerenlaan naar de kruising Wilhelminakade-Burgemeester Brautigamlaan-J.A. van Seumerenlaan. Daarnaast is in het ontwerp opgenomen dat ook het bestaande kruisingsplateau tussen de Wilhelminakade en de Burgemeester Brautigamlaan wordt opgehoogd om hardrijden te ontmoedigen.

5. *Begraafplaats & de bestrating rondom de Thamerkerk*

Als onderdeel van de herinrichting wordt een wandelroute aangelegd over de begraafplaats, waardoor een aaneengesloten wandelrondje rondom de Thamerkerk ontstaat en de begraafplaats duidelijker onderdeel van het openbaar gebied wordt. Hiermee wordt de recreatieve en historische beleving van het gebied versterkt en wordt de begraafplaats ook beter verbonden met de omliggende openbare ruimte. Bij de uitwerking van deze wandelroute staat respect voor de historische en emotionele waarde van de begraafplaats centraal. De bestaande graven worden niet verplaatst of op een andere manier aangetast. De begraafplaats wordt wel opgeknapt. Hierbij ligt de nadruk op het terugdringen van overwoekering en het herstellen van de oorspronkelijke ruimtelijke kwaliteit van de begraafplaats. Hierdoor ontstaat een verzorgde en rustige omgeving, hetgeen ook beoogd werd toen in 2019 de begraafplaats werd gekocht (zie raadsvoorstel 2019-002237, vastgesteld op 27-06-2019)

Ook de bestrating rondom de Thamerkerk wordt opgeknapt en waar nodig vernieuwd. De huidige bestrating wordt opnieuw gelegd en krijgt een meer symmetrische en samenhangende vormgeving die past bij de monumentale uitstraling van de kerk en haar omgeving. We proberen de stenen zoveel als mogelijk te hergebruiken. Tussen de rijbaan en de bestrating rondom de Thamerkerk wordt een grasstrook aangelegd met grond verstevigende kunststof platen. Deze constructie zorgt voor een groene uitstraling, terwijl de bestrating tegelijkertijd toegankelijk blijft voor incidenteel gebruik door voertuigen. Hierdoor blijft het mogelijk om bijvoorbeeld rouw- en trouwauto's, mindervalidenvervoer of andere noodzakelijke voertuigen op de grasstrook of op de verharding rondom de kerk te laten parkeren zonder dat schade ontstaat aan het gras. Zo wordt een goede balans gevonden tussen een groene inrichting, gebruiksgemak en de bereikbaarheid van de Thamerkerk.

Voorgeschiedenis van het ontwerp

Formeel gezien is de planvorming voor dit gebied rond de Thamerkerk al begonnen tijdens de planvorming van de Vinckebuurt tussen 2004 en 2011. Destijds is de concrete invulling vooruitgeschoven, maar al wel bepaald dat de wegen langs de appartementengebouwen zou moeten lopen en niet vlak langs de Thamerkerk zoals de J.A. van Seumerenlaan nu loopt.

In 2019 is de begraafplaats naast de Thamerkerk aangekocht met als doel om het gebied op een kwalitatief hoogwaardige manier in te richten (zie raadsvoorstel 2019-002237, vastgesteld op 27-06-2019).

In 2023 is daarna de concrete planvorming over dit gebied (inclusief de Wilhelminakade) gestart. Sindsdien zijn verschillende ontwerprichtingen onderzocht en is overleg gevoerd met bewoners, ondernemers, het waterschap en andere belanghebbenden. In de eerste fase lag de nadruk op de vraag of de noodzakelijke dijkverhoging gecombineerd kon worden met de weg, om zo extra veel groene ruimte te realiseren en zoveel mogelijk bomen te kunnen behouden. In 2025 is geconcludeerd dat een dergelijke integrale oplossing onvoldoende haalbaar en nodig was. Daarom is gekozen voor een ontwerp dat uitgaat van de benodigde dijkversterking en tegelijkertijd een kwaliteitsimpuls geeft aan de groene en recreatieve functie van het gebied, met slechts beperkte infrastructurele ingrepen.

Alternatieven

Tijdens het participatie- en ontwerpproces zijn verschillende alternatieven voor de inrichting van de Wilhelminakade onderzocht. Ook voor de verkeerssituatie rondom de Thamerkerk zijn verschillende varianten onderzocht. Daarbij is

onder meer gekeken naar een situatie waarbij een deel van de Amsteldijk-Noord zou worden afgesloten voor regulier autoverkeer, met uitzonderingen voor vrachtverkeer en bestemmingsverkeer. Uit nader onderzoek bleek echter dat deze oplossing nadelen kende op het gebied van uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en begrijpelijkheid voor weggebruikers. Om die reden is gekozen voor de invoering van eenrichtingsverkeer, waarmee een halvering van de huidige verkeersintensiteit wordt bereikt terwijl woningen, bedrijven en voorzieningen goed bereikbaar blijven.

Ook een ontwerp waarbij geen eenrichtingsverkeer wordt ingevoerd is onderzocht (huidige situatie behouden). Deze variant biedt minder ruimte voor vergroening en kwaliteit rondom de Thamerkerk, omdat de weg dan breder dient te zijn dan in het voorliggende ontwerp is opgenomen. Bovendien zijn de verkeersintensiteiten bij tweerichtingsverkeer hoger dan bij éénrichtingsverkeer. Met invoering van het éénrichtingsverkeer wordt een balans bereikt tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Om die reden wordt een ontwerp met het behoud van tweerichtingsverkeer afgeraden. In bijlage 3 is de verkeerskundige analyse die ten grondslag ligt aan deze keuze opgenomen.

Aanpak
Allereerst wordt het voorlopig ontwerp uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp (DO), en contractstukken voor de uitvoering en worden de benodigde vergunningen en verkeersbesluiten voorbereid. Parallel hieraan wordt het aanbestedingstraject voor de voorbereiding van de uitvoeringswerkzaamheden opgestart. Tijdens de voorbereiding en uitvoering worden bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden geïnformeerd over de planning, bereikbaarheid en eventuele hinder als gevolg van de werkzaamheden. De verwachting is dat de uitvoering kan starten in mei 2027. Als eerste wordt de dijkophoging gerealiseerd, in combinatie met de definitieve aanleg van de weg. De aanplant van bomen en beplanting vindt daarna plaats in het daarvoor geschikte plantseizoen (november-maart). Na oplevering volgt een nazorgperiode voor het groen en de overige inrichtingselementen. De planning op hoofdlijnen is bijgevoegd als bijlage 4.

Financiële overwegingen
Dit is toegelicht in bijlage 2.

Communicatie
Over de herinrichting van de Wilhelminakade is gedurende het gehele planvormingsproces actief gecommuniceerd met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden. De communicatie heeft plaatsgevonden via bewonersbrieven, publicaties in de Nieuwe Meerbode, de gemeentelijke website, sociale media en het participatieplatform Uithoorndenktmee.nl.

In 2023 zijn bewoners en ondernemers uit de directe omgeving uitgenodigd voor een bewonersavond en een digitale enquête. In 2024 is een bijeenkomst georganiseerd waarbij verschillende ontwerprichtingen zijn gepresenteerd en besproken. Op 18 mei 2026 is het voorlopig ontwerp toegelicht tijdens een inloopbijeenkomst en gepubliceerd op Uithoorndenktmee.nl. De ontvangen reacties zijn verwerkt in een reactienota en hebben op verschillende onderdelen geleid tot aanpassingen van het ontwerp. Toelichting hierop en de reactienota zijn op het moment van schrijven nog niet gedeeld met de omgeving, maar de planning is dat dit eind september (2026) op uithoorndenktmee.nl wordt geplaatst en verspreid wordt via de nieuwsbrief.

Na vaststelling van het ontwerp en besluitvorming over het krediet worden bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden geïnformeerd over het genomen besluit en het vervolgproces. Vervolgens wordt rondom de uitvoering gecommuniceerd over de planning van de werkzaamheden, de bereikbaarheid van het gebied en eventuele tijdelijke verkeersmaatregelen.

Participatie
Bij de voorbereiding van de herinrichting van de Wilhelminakade is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Het proces en de uitkomsten zijn omschreven in het participatieverslag, dat is bijgevoegd als bijlage 5. Bewoners, ondernemers, en andere belanghebbenden zijn gedurende verschillende fasen van het project betrokken bij de planvorming. Het participatietraject bestond uit een bewonersavond en een digitale enquête in 2023, een bijeenkomst

over het eerst bedachte ontwerp in 2024 en een derde inloopbijeenkomst over het voorlopig ontwerp in 2026. Daarnaast konden inwoners gedurende het proces vragen stellen en reageren via het participatieplatform Uithoorndenktmee.nl.

Tijdens de eerste bijeenkomst zijn wensen en aandachtspunten opgehaald voor de toekomstige inrichting van de Wilhelminakade. Daarbij kwamen onder andere verkeersveiligheid, vergroening, behoud van het uitzicht op de Amstel, wandelmogelijkheden, parkeren, recreatief gebruik en het beperken van verkeers- en geluidsoverlast naar voren. Op basis hiervan zijn verschillende ontwerprichtingen uitgewerkt en in een vervolgbijeenkomst met de omgeving besproken in 2024.

Omdat we de vorm van het plan in 2025 moesten herzien is niet doorgezet met de plannen die in 2024 aan de omgeving zijn gepresenteerd, maar is wel op basis van de eerder opgehaalde wensen en aandachtspunten een ontwerp opgemaakt dat in 2026, tijdens een derde bijeenkomst, aan de geïnteresseerden is gepresenteerd. Op dat ontwerp zijn vervolgens tientallen reacties ontvangen. Deze hadden met name betrekking op groen en zichtlijnen, de verkeerssituatie rondom de Thamerkerk, bereikbaarheid van woningen en bedrijven, parkeren, fietsparkeren, verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de inrichting van het gebied rond het Stiltemonument. Alle reacties zijn vastgelegd en afgewogen, en dat is toegelicht in een reactienota die in september 2026 ook met de omgeving gedeeld zal worden.

De ontvangen reacties hebben op diverse onderdelen geleid tot aanpassingen van het ontwerp. Zo zijn boomlocaties opnieuw beoordeeld en waar nodig aangepast om belangrijke zichtlijnen naar de Thamerkerk te behouden. Daarnaast is de verkeerssituatie rond de Thamerkerk nader onderzocht, wat heeft geleid tot de keuze voor eenrichtingsverkeer op een deel van de Amsteldijk-Noord. Ook zijn de locaties van fietsparkeervoorzieningen aangepast, is het wandelpad op enkele locaties verbreed, zijn aanvullende snelheidsremmende maatregelen toegevoegd, worden bestaande bankjes bij het Stiltemonument behouden en is de inrichting afgestemd op de bereikbaarheid van woningen, bedrijven en zwaar vrachtverkeer.

Het voorliggende ontwerp vormt daarmee de uitkomst van een zorgvuldig proces waarin belangen zijn afgewogen en waarin reacties van bewoners, ondernemers en andere betrokkenen aantoonbaar hebben bijgedragen aan de verdere uitwerking van het plan.

Wanneer uw raad het benodigde krediet voor het voorliggend ontwerp verleent zal er geen inspraak meer volgen over het ontwerp, omdat dit al uitvoering in de voorfase is gedaan. Wel wordt in de aanbesteding voor het uitvoerende werk hoge eisen gesteld aan goede BLVC-maatregelen en communicatie richting omgeving. Daarnaast wordt een aanlegvergunning voor de weg aangevraagd, een vergunning aangevraagd bij het waterschap voor werken op en aan de dijk, en een verkeersbesluit genomen, waarop de reguliere inspraakprocedure van toepassing is.

Duurzaamheid

De herinrichting van de Wilhelminakade draagt op meerdere manieren bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Uithoorn. Een belangrijk onderdeel van het ontwerp is de vergroening van het gebied door de aanleg van nieuwe bomen, heesters en soortenrijke plantvakken. Hiermee wordt de biodiversiteit versterkt, ontstaat meer ruimte voor flora en fauna en wordt bijgedragen aan een aantrekkelijkere en gezondere leefomgeving.

Daarnaast wordt de openbare ruimte klimaatbestendiger ingericht. De vergroening zorgt voor meer schaduw en verkoeling tijdens warme periodes en draagt bij aan het verminderen van hittestress. Ook wordt bij de verdere technische uitwerking aandacht besteed aan een goede afwatering en verwerking van regenwater, zodat het gebied beter bestand is tegen hevige neerslag als gevolg van klimaatverandering.

De herinrichting stimuleert bovendien duurzaam vervoer. Door de verbetering van wandelroutes, de toevoeging van fietsparkeervoorzieningen en de verkeersmaatregelen die leiden tot een rustiger verkeersbeeld, wordt het gebruik van de openbare ruimte door langzame verkeersdeelnemers (voetgangers en fietsers) aantrekkelijker gemaakt.

Tot slot wordt de herinrichting gecombineerd met de benodigde dijkverhoging. Door deze opgaven integraal uit te voeren worden werkzaamheden efficiënt gecombineerd en wordt voorkomen dat de openbare ruimte op meerdere momenten opnieuw moet worden opengebroken. Daarmee wordt invulling gegeven aan een duurzame en toekomstbestendige inrichting van het gebied, waarin waterveiligheid, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit samenkomen.

Externe reacties

Het waterschap heeft meegekeken met het ontwerp en heeft dit technisch goedgekeurd. Daarnaast is ook de eigenaar van de Thamerkerk meegenomen in de beslissingen rondom de kerk. Voor de reacties van de omwonenden en andere geïnteresseerden verwijst het college u naar het participatieverslag (bijlage 4) en alle informatie (zoals de reactienota vanaf eind september) die te vinden is op https://www.uithoorndenktmee.nl/projecten+uithoorn/vernieuwing+dorpscentrum+uithoorn/toekomst+wilhelminakade/default.aspx

burgemeester en wethouders van de gemeente Uithoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
mevr. M.C. Wegewijs	dhr. P.J. Heiliegers